

LA LODE ¿UNA OCASIÓN PERDIDA?

De entre los diferentes aspectos conflictivos que aporta la LODE, intentaré hacer una reflexión sobre unos de vital importancia y que afectan de lleno a los trabajadores de los futuros centros concertados.

¿Qué situación tendrá el trabajador, una vez que empiecen a funcionar los conciertos? Difícil de explicar, pues si bien es cierto que la LODE satisface una antigua reivindicación de los sindicatos (conseguir el pago directo de la Administración), nos encontramos con una situación absolutamente paradójica, este pago directo al profesorado provoca una situación de proteccionismo por parte de la Administración que como tal genera unos aspectos positivos y negativos. Entre los aspectos positivos cabe destacar que así, se evitan los fraudes, retención de dinero (es curioso, pero los trabajadores de la Enseñanza privada siempre están cobrando atrasos), contratación fraudulenta (contratos por 9 meses), ya que deberán presentar nóminas, etc.

Entre los negativos destacaría: La Administración paga al profesorado, pero no negocia con nosotros, sino que nos echa a negociar con una patronal de la que dependemos laboralmente pero no económicamente. Nuestros salarios se aumentarán según lo que se establezca en los Presupuestos Generales del Estado, según esto a los funcionarios les queda la posibilidad de negociar con su patrón, pero no con nosotros.

Como consecuencia de todo lo dicho se niega la libertad sindical y el ejercicio del derecho a la negociación colectiva, todo ello reconocido en la Constitución, Estatuto de los Trabajadores, se convierte en papel mojado, con lo que a los trabajadores de los futuros centros concertados se les niega el ejercicio de esos derechos, y por el contrario sí se les homologa con los funcionarios, en otro aspecto negativo, no tener derecho a negociar la cuestión que conlleva una mejora económica, bien sea dinero, reducción de jornada, vacaciones, etc.

Qué papel, pues, tendrán los sindicatos si no existe clara y explícitamente para estos trabajadores, la negociación colectiva? Sólo la lucha, la presión, es lo que parece preconizar la Administración.

No aparece por ninguna parte la equiparación del profesorado estatal y privado (aunque sí en los aspectos negativos que tienen los funcionarios) con lo que se pierde la gran oportunidad de aplicar el principio tan justo de: «a igual trabajo, igual salario», y mucho más cuando es el mismo quien paga.

Del personal no docente, qué decir? Nada! ya que ni siquiera se le nombra en la ley. ¿Qué pasará? esto sí que es una incógnita.

En el caso de que haya incumplimiento por parte de la titularidad y eso lleve a la rescisión del concierto, sólo se garantiza el derecho de los alumnos, ¿pero, qué pasará con el profesorado, y, además, ¿por qué sólo se contemplan otras soluciones distintas?

En fin, que si bien es cierto que la ley tiene aspectos positivos, no dejo de ver unas graves lagunas, que cada vez se han hecho más grandes debido a que un

gobierno de carácter progresista, se ha dejado influenciar demasiado por las voces reaccionarias de siempre, que han conseguido cambios sustanciales entre el anteproyecto y el proyecto y por el contrario son pocas las satisfacciones que ha dado a los que tenían la esperanza de hacer un tipo de escuela nueva y progresista, superando todos los antagonismos actuales.

Pedro Polo

ENSENYANÇA PÚBLICA ENSENYANÇA PRIVADA

Estam assistint a un debat que se promet difícil i del qual n'hem de participar tant com professionals quant per la nostra condició de ciutadans preocupats pels problemes que ens envolten.

El títol en si suscita una dicotomia, un vell enfrontament, del que n'hauríem de fugir. La dialèctica escola pública - escola privada ja està massa gastada. Parlem millor doncs, d'una escola regida per la pròpia comunitat i que ens ajuda a superar les antinomies que la dreta pretén mantenir.

L'educació s'ha d'arrelar damunt el model social i sobretot damunt el model de canvi social que se pretengui.

El plantejament dicotòmic és maniqueu en quant s'hi mescla per enmig la llibertat. Hi ha més o manco llibertat amb els dos models d'escola? Aparentment sí, però només aparentment. La trampa és massa evident i a hores d'ara ja l'hem de desmuntar de començament.

Està clar que per als sectors més conservadors de la nostra societat la llibertat d'ensenyança queda identificada amb els principis capitalistes: propietat privada, lliure competència, lliure empresa, lliure mercat. Però no parlem de llibertat particular, parlem-ne en general i veurem com el raonament se'ls torna en contra.

Encara podem llegir la tesi peregrina —vegeu algunes mostres a un diari conservador de Ciutat— de la subsidiaritat de l'Estat en matèria educativa. O sia, l'Estat crearà escola allà on la iniciativa privada no hi arriba. Per sort aquesta follia va desapareixent.

La Constitució reconeix el dret a l'educació, i essent aquesta en el nivell bàsic, obligatòria i gratuïta, és a dir un servei públic, com pot ésser l'Estat Subsidiari.

L'article 27.2 parla de garantir el dret dels pares a que els seus fills rebin una formació religiosa i moral d'acord amb les seves pròpies conviccions. Ara bé, aquest dret mai se pot convertir en obligació absoluta, perquè, aleshores, a un poble qualsevol, quantes escoles no s'haurien de crear per a garantir aquest dret? I, encara més, quina economia permetria aquest dispendi?

L'article 27.6 reconeix la llibertat de creació de centres docents a les persones físiques i jurídiques i això és sinònim de llibertat d'ensenyança (art. 27.1), però sempre dins el pluralisme que recolleix també la Constitució. Generalment a la titularitat privada se l'hi

omple la boca xerrant de la llibertat d'ensenyança, però serren barres quan se'ls toca la qüestió del pluralisme. Accepten el pluralisme de Centres però no el pluralisme en el Centre.

En virtut d'un Ideari tothom ha de combregar amb les seves conviccions religioses oblidant l'article 16.2: «ningú no podrà ésser obligat a declarar sobre la seva ideologia, religió o creences». I és ben cert que tot pare que vulgui dur el seu fill a un centre d'aquest tipus —sigui per qüestions de serveis: transport escolar, menjador, poliesportiu; per qüestions de proximitat geogràfica, o d'altres— es veu obligat a firmar la seva conformitat amb l'ideari a on se manifesten totes unes línies religioses que no té per què declarar.

D'altra banda, i tornant al pluralisme, com podem acceptar el raonament que fan els sectors més conservadors de defensar el pluralisme de centres i negar el pluralisme dins el centre? La trampa torna a ser clara. Tenc davant meu uns quants models d'ideari de diferents centres privats i confessionals; tots ells parlen d'homogeneïtat en la formació dels alumnes, però el seu liberalisme els permet consentir en l'heterogeneïtat en els Centres públics.

«No aceptamos el pluralismo ideológico o confesional dentro del Centro, pues equivaldría a someter al niño y al adolescente al influjo contradictorio de diversas opiniones y concepciones, que le inducirían en la mayoría de los casos al agnosticismo o indiferentismo práctico. No se puede permitir que el niño o el adolescente tenga una verdadera confrontación crítica, sin haber alcanzado previamente una firme identidad personal».

És a dir, que ens permeten als demés el que no és bo per a ells. Realment, el seu sentit de la caritat és molt equitatiu.

«El pluralismo de centros, perfectamente legítimo, que responde a las diversas ideologías, ayuda a los padres en la elección del tipo de formación que quieren para sus hijos (...) sin discriminaciones de tipo económico».

Completament d'acord. Però de veritat ho creuen? Per què, doncs, els 40 anys de silenci? O són més anys encara?

«Por esto se define este Centro como escuela católica, inspirada en los Evangelios (...)».

Perfecte, però qui pot defensar que els Evangelis són quelcom més que uns texts doctrinals i literaris, però no científics.

Si el que se pretén és un adoctrinament, val. També ho reconeix la Constitució; però, què té que veure l'adoctrinament, el fer proselitisme amb la formació tècnica i científica de l'alumne, amb la preparació de l'alumne per al seu desenvolupament dins la societat.

No cal oblidar tampoc el tema econòmic. Són per l'any 1984 108.000 milions de pessetes? Quin tipus de control s'ha duit fins ara de totes les despeses que ha fet l'Estat als Centres Privats? Com es controlarà a partir d'ara? La L.O.D.E. diu que el control el durà en endavant el Consell Escolar del Centre; i aquí és on els hi cou.

Podem veure clarament, sense furgar massa el passat, que la Titularitat Privada ha entès l'educació com un negoci. Veiem l'especulació amb els solars i com molts dels Col·legis Privats de religiosos s'han concentrat a una zona que no se caracteritza precisament per la sobrepoblació. Per quan aquests mateixos centres a Son Gotleu, Son Cladera, Amanecer, Polígono de Ca'n Valero, etc.?

Concretant més en el nivell que jo conec, el de Batxillerat, com podem justificar 24 Centres Privats, en front a 15 Instituts (més l'extensió de Formentera); abundant més, com explicar les xifres que surten a Ciutat 19 col·legis privats per 4 Instituts i busques (pel que fa a Son Rullan, en concert entre els Ministeris d'Educació i Defensa, i que és un centre restringit). Crec que totes aquestes dades són prou eloqüents.

El respecte que se té al catòlic en els Centres Públics, se té també amb el no catòlic en els Centres Privats, on s'exigeix dels pares que suscribeixin compromisos religiosos de molt dubtosa legalitat?

La L.O.É.C.E. sí era una llei a la mesura de la Privada. Perpetuava uns privilegis i per tant moltes discriminacions i desigualtats. La L.O.D.E. és una llei dolenta perquè predica la llibertat de càtedra, perquè pretén superar diferències, perquè aconsegueix la funció integradora que ha d'assumir l'escola dins una societat pluralista i desigual, perquè pretén democratitzar la gestió dels centres docents i per extensió democratitzar la societat.

Al cap i a la fi, perquè vol la L.O.D.E., i per extensió la majoria social, que la comunitat escolar tenguí competències en lo que fins avui ha estat exclusiu d'uns pocs. Gran heretgia!

Tomeu Cantarellas
Professor de B.U.P

